

TEKST TOELICHTING

BAUKE VISSER

1. INLEIDING

Dames en heren, mijn zienswijze is een oproep aan u om de belangen van bewoners en gebruikers zo goed mogelijk te beschermen tegen de steeds groter wordende invloed van de cruise op de Wilhelminapier. Het is een oproep het woongenot en de kwaliteit van de woonomgeving te garanderen met alle instrumenten die u heeft. De openbare ruimtes worden steeds belangrijker in de steeds compacter wordende stad. Groene ruimtes ook, om de stad aan te passen aan en klaar te maken voor klimaatverandering. De kades dienen openbaar toegankelijk te blijven; het verblijfsaspect moet daarbij vooral de nadruk krijgen. Ik mijn zienswijze doe ik verschillende suggesties.

U kunt zich beroepen op reclamanten zoals ik om deze keuzes te maken. Maar om deze keuzes te maken kunt u zich ook beroepen op Rotterdams beleid wat betreft bijvoorbeeld stedelijke ontwikkeling en toerisme.

2. STEDELIJKE ONTWIKKELING

Wat is het programma Rivieroevers waard als de mooiste, zonnigste en meest centrale kade van Rotterdam de facto in handen komt van de cruise? In 2019 op meer dan 100 dagen, in 2021 op zo'n 120 dagen. Waar houdt dit op? Intern bij de gemeente wordt er kennelijk gerept over 200 schepen per jaar in de nabije toekomst. Hoe ontwikkel je dan het stedelijke parklandschap waarin voetgangers en fietsers centraal staan? De Holland Amerikakade met cruiseschepen is hard en dood; niemand heeft daar iets te zoeken. Bewoners zijn er niet gewenst, wat het College in zijn reactie ook maar mag beweren.

3. TOERISME

U kunt zich ook beroepen op de Toerismevisie. Ik citeer de visienota *Te gast in Rotterdam*: "We zetten in op een specifieke groep, passend bij Rotterdam: Frontrunners ... Dit type bezoeker is geneigd buiten de gebaande paden te gaan en laat zich daarom gemakkelijker dan anderen verleiden om bijzondere plekken te bezoeken". Deze frontrunners zijn mensen die "op een duurzame manier de stad willen bezoeken". Tot slot wil de gemeente dat "toerisme in Rotterdam vooral 'in dienst' van de stad" staat.

Cruisetoeerisme staat haaks op dit beleid, wat het College ook maar mag beweren in zijn reactie. Zie ook een artikel op mijn website www.havenstad.org

bvisser@ese.eur.nl.

- Cruisetoeristen in Rotterdam zijn geen frontrunners. Zij gaan vooral naar de traditionele “See Holland” bestemmingen als Kinderdijk, Gouda, Den Haag-Delft, de Keukenhof en Amsterdam (aldus gemeenterapport uit 2017).
- Cruisetoerisme staat ook niet “in dienst” van Rotterdam.

- (1) Economisch draagt het weinig bij, in tegenstelling tot wat keer op keer beweerd wordt door Cruise Port Rotterdam en het College. Sterker nog, een intern rapport van de gemeente, te vinden op mijn website www.havenstad.org, laat zien dat de belangen van cruiserederijen en de Rotterdamse middenstand en horeca vooral tegengesteld zijn. Zelfs de fietsen en pedelecs die ze gebruiken voor hun activiteiten nemen de rederijen AIDA en MSC mee aan boord. De begeleidende gidsen zijn in dienst van de rederijen; alles is erop gericht om zelf veel te verdienen, om zo weinig mogelijk euro's in de regio te laten. “The ship is the attraction, not the port of call”, zei een voormalig directeur van Carnaval.
- (2) In bijlage 2 van het *Zeecruise* rapport uit 2017 van gemeente en Havenbedrijf staat een gedetailleerde inventarisatie van de bestedingen door cruise-passagiers en rederijen in de regio. Het rapport komt uit op 293k gemiddeld per schip aan bestedingen. Ik gebruik die inventarisatie om een beeld te krijgen van de netto bijdrage aan de economie. Mijn optimistische inschatting van de gemiddelde netto bijdrage is een ton per schip. Dat is 10 keer zo weinig als wat Cruise Port Rotterdam beweert. Het is ook 10 keer zo weinig als wat wethouder Van Gils beweert. Navraag leerde dat hij zicht baseert op de CPR en niet op zijn eigen gemeenterapport ... Het rapport van de CPR wil noch Van Gils noch CPR met mij delen.
- (3) De cruise is ook niet goed voor het imago van de stad, zie bijvoorbeeld de reacties in de krant bij de aankomst van de nieuwe MS Rotterdam van de HAL. AD: hoe valt burgemeester Aboutaleb's enthousiasme te rijmen met zijn inzet voor de energietransitie? Volkskrant: het lijkt wel of er niets geleerd is van alle klimaatrapporten die de afgelopen jaren zijn geschreven. NRC: HAL baas moet toegeven dat ze “er nog lang niet zijn” (wat betreft terugbrengen uitstoot en dus vermindering schade aan volksgezondheid, natuur, gewassen).

- De frontrunners uit de Toerismevisie komen op een duurzame manier naar de stad, cruise-toeristen niet. In 2016 stootten 57 cruiseschepen in Rotterdam en op de Nieuwe Maas 915 ton stikstofoxiden uit (Bron: AERIUS-RIVM rapport). Schade voor volksgezondheid: 32 miljoen Euro (PBL monetaire milieuschade).

Tekenend wat betreft het gevaar dat de cruise is voor de volksgezondheid is de reactie van het College op de zienswijze van het Havenbedrijf (punt 2.2). Vanwege de cruiseschepen stelt het College voor om aan de bebouwingsnormen toe te voegen dat de “aanzuigopening van

luchtbehandelingsinstallaties van de Nieuwe Maas afgekeerd zijn, dan wel dient deze opening afsluitbaar te zijn als schepen afgemeerd liggen". Krijgen toekomstige bewoners straks ook te horen dat het College aanraadt om ramen en deuren en luchtbehandelingsinstallatie dicht te doen op 120+ dagen per jaar?

Vergelijk de 32 miljoen Euro schade met gemiddeld een ton netto opbrengst dankzij de bestedingen van rederijen en passagiers. Dus 57 schepen 5,7 Miljoen netto opbrengst. Schade, alleen door stikstofoxiden, is dus bijna 6 zo groot. Rotterdam verliest dus, jaar op jaar, door cruiseschepen.

En dan heb ik het nog niet eens gehad over alle investeringen die de gemeente en het Havenbedrijf gedaan hebben. Of over al het andere moois dat we met de Holland Amerikakade hadden kunnen doen!

4. TOT SLOT

U moet afwegingen maken. Over de cruise wordt standaard gezegd: zware overlast, maar goed voor de economie en voor het imago van de stad. Tot slot maakt het de band tussen haven en stad sterker en zichtbaarder.

Ik heb betoogd dat er inderdaad sprake is van veel schade. Anderen hebben met mij betoogd dat er ook veel overlast is. De reactie van het College lijkt te zijn: uit onze modellen blijkt dat er geen overlast kan zijn of dat zij niet ernstig kan zijn, we gaan dus rustig door.

Ik heb ook laten zien dat het de regio economisch weinig oplevert, niet spoort met ander gemeentebeleid en niet goed is voor het imago van de stad.

Dat roept ook de vraag op of we de cruise willen gebruiken in de ontwikkeling van de stad, om de band tussen haven en stad zichtbaar te maken en te versterken. Wat heeft de cruise met de Rotterdamse haven te maken? Willen we nu echt de cruise gebruiken om de haven en de maritieme wereld aan de stad te laten zien? Zijn we bereid om daar zo'n hoge prijs voor te betalen in de ontwikkeling van de stad? Heeft de haven niet veel mooiere dingen te bieden?

Ik roep u op om hiermee rekening te houden als u dit ontwerpbestemmingsplan, de zienswijzen van bewoners en de reactie van het College op deze zienswijzen bestudeert. Uw keuze zal een stempel drukken op het centrum van onze stad voor de komende decennia.